

แนวทางการบริหารจัดการอุปทานและสร้างเสถียรภาพราคาหอมแดงศรีสะเกษ

“หอมแดงศรีสะเกษ” ไม่เพียงแต่เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญ แต่ยังเป็นพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่เป็นความภาคภูมิใจของจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ด้วยลักษณะเด่นของหอมแดงพันธุ์บางช้าง หรือที่คุ้นเคยกันในชื่อ หอมแดงศรีสะเกษ ที่ได้รับการยอมรับคือ “ใหญ่ แห้ง แดง มัน คอเล็ก” และมีกลิ่นฉุนที่เป็นเอกลักษณ์ จนได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) เมื่อปี ๒๕๖๓ ในพื้นที่ ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอยางชุมน้อย อำเภอราษีไศล อำเภอกันทรารมย์ อำเภอพยุห์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอลืออำนาจ และอำเภออุทุมพรพิสัย ปัจจุบันสร้างมูลค่าเศรษฐกิจรวมทั้งระบบ ๓,๕๕๑ ล้านบาทต่อปี

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงยังต้องเผชิญกับความท้าทายรอบด้าน ทั้งปัญหาราคาไม่มีเสถียรภาพ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น การถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง รวมถึงการแข่งขันอย่างรุนแรงจากสินค้าพิกัดเดียวกันที่นำเข้าจากจีนและอินเดียที่มีต้นทุนต่ำกว่า นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดด้านมาตรฐานสุขอนามัย (SPS) และนโยบายการค้าของประเทศคู่ค้าที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออก

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ จึงได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการอุปทานและสร้างเสถียรภาพราคาหอมแดงศรีสะเกษอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการรับรองมาตรฐาน มุ่งเน้นการจัดตั้ง Hub ต้นพันธุ์หอมสะอาด เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงพันธุ์ดี การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ใช้พันธุ์หอมแดงศรีสะเกษ เพื่อควบคุมคุณภาพทางพันธุกรรมและความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์ตั้งแต่เริ่มต้น พร้อมส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐาน GAP และ GI รวมถึงสนับสนุนการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อสร้างพลังในการต่อรองราคา ปรึบลดต้นทุนปัจจัยการผลิตต่อหน่วย และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแปลง

๒. การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยนวัตกรรมและงานวิจัย เปลี่ยนจากการขายผลผลิตสดไปสู่การใช้การวิจัยและเทคโนโลยีแปรรูปขั้นสูง เพื่อสร้างกลุ่มผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (High-Value Products) เช่น กลุ่มเวชสำอางภายใต้แบรนด์ "Benja Herb" (สบู่ โลชั่น แชมพู) กลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพ เช่น เวชภัณฑ์บรรเทาอาการหวัด ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ กลุ่มอาหารแปรรูปประเภทหอมแดงผง หรือน้ำจิ้มต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและดูดซับอุปทานส่วนเกินในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด

๓. การบริหารจัดการด้านการตลาดเชิงรุก รุกตลาดต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ พร้อมสร้างความร่วมมือผ่านการทำ MOU และ Business Matching ระหว่างกลุ่มเกษตรกรกับสำนักงานพาณิชย์ สหกรณ์ ผู้ประกอบการ และ Modern Trade ซึ่งตั้งเป้าการกระจายผลผลิตรวมกว่า ๑๓,๐๐๐ ตัน ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล และกิจกรรม Road Show อย่างต่อเนื่อง

การขับเคลื่อนตามแนวทางดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะส่งผลในการสร้างเสถียรภาพด้านราคาและยกระดับฐานะรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนกว่า ๑๐,๐๐๐ ราย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและตอกย้ำภาพลักษณ์สินค้าคุณภาพสูงที่ผู้บริโภคเชื่อมั่น ตลอดจนเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อยกระดับหอมแดงศรีสะเกษสู่การเป็นผู้นำด้านการผลิตและการตลาดพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับภูมิภาคและระดับสากลต่อไป

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ
โทร. ๐๔๕-๖๑๒๙๒๔

แนวทางการบริหารจัดการอุปทานและสร้างเสถียรภาพราคา หอมแดงศรีสะเกษ

ข้อมูลหอมแดงจังหวัดศรีสะเกษ ปี 2565/66 - 2568/69

รายการ	ปี 2565/66	ปี 2566/67	ปี 2567/68	ปี 2568/69	% (+/-)
เกษตรกร (ครัวเรือน)	8,348	8,284	9,603	10,378	8.07
พื้นที่ปลูก (ไร่)	25,020	22,585	26,038	34,544	32.67
ผลผลิต (ตัน)	91,256	85,302	101,795	145,674	43.11
ต้นทุนหอมแดง (บาท/กก.)	11.65	12.35	11.87	10.90	-8.17
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	3,647	3,732	3,910	4,217	7.85

ช่วงออกสู่ตลาด ปี 2568/69	พ.ย. - มี.ค. / ผลผลิตออกมาก : พ.ย. - ม.ค. (92%)		
	เดือน	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
	พ.ย.	31,954	21.9
	ธ.ค.	47,925	32.9
	ม.ค.	54,170	37.2
	ก.พ.	11,493	7.9
	มี.ค.	133	0.1

**ข้อมูล ณ วันที่ 26 ก.ค. 69

การสร้างมูลค่าเพิ่ม

ผลิตภัณฑ์ รวม 15 ชนิด

ปริมาณหอมแดงที่ใช้ผลิตมากกว่า 500 ตัน/ปี

1) นวัตกรรม/งานวิจัย

เครื่องสำอาง/น้ำมันหอมระเหย/หอมแดงอบแห้ง

2) เวชสำอาง/ยา

สบู่/โลชั่น/แชมพู/ครีม Brand : Benja Herb

3) อาหารแปรรูป

หอมเจียว/ผงหอมแดงป่น/น้ำจิ้ม/น้ำปลาหวาน

การบริหารจัดการด้านการผลิต

1) Hub ต้นพันธุ์หอมสะอาด/ศูนย์การผลิตต้นพันธุ์หอมสะอาด

- ศูนย์หลัก/ศูนย์ขยาย
- อบรมเกษตรกรให้เกษตรกรใช้พันธุ์หอมแดงศรีสะเกษ

2) การรับรองพันธุ์

- การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผู้ใช้พันธุ์หอมแดงศรีสะเกษ

3) ยกระดับมาตรฐานการผลิต

- ส่งเสริมการผลิตที่ได้ GAP
- ส่งเสริมการใช้ GI
- การรวมกลุ่มแปลงใหญ่

การบริหารจัดการ ด้านการตลาด

กระจายผลผลิตหอมแดง รวม 14,000 ตัน

1) ขยายตลาด

(อินโดนีเซีย/มาเลเซีย/เวียดนาม/สิงคโปร์)

2) จับคู่ MOP / Matching

- สนง.พาณิชย์ ปริมาณ 575.43 ตัน
- กลไกระบบสหกรณ์ ปริมาณ 43 ตัน
- ผู้ประกอบการ ปริมาณ 12,067.49 ตัน
- Modern Trade ปริมาณ 600 ตัน

3) Road Show

- ในประเทศ ปริมาณ 528 ตัน
- ต่างประเทศ

4) ประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง

จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สื่อวีดิทัศน์ / Clip / Infographic / Sticker Line

